باسمه تعالی

رشته: **ادبیات و علوم انسانی** **علوم و معارف اسلامی**	سؤالات امتحان نهایی درس : **فلسفه ۲**	ساعت شروع: **۸ صبح**	نام و نام خانوادگی :
پایه **دوازدهم** دورهٔ دوم متوسطه	مدت امتحان: **۹۰ دقیقه**	تاریخ امتحان: **۱۳۹۹ / ۳ /۲۴**	تعداد صفحه: **۳**
دانش آموزان **روزانه** سراسرکشور در **نوبت خرداد** ماه سال **۱۳۹۹**		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

الف) بخش الزامی

☑دانش آموز عزیز، به سؤالات ۱ تا ۱۶ ، جهت کسب ۱۶ نمره پاسخ دهید.

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد.)	نمره
۱	**تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام‌یک غلط می‌باشد:** الف)وجود، وجه اختصاصی موجودات و ماهیّت وجه مشترک آنها می‌باشد. ب) از نظر ابن سینا، بی نهایت شدنِ تعدادِاشیاءجهان، نیاز آنها را به واجب الوجودِ بالذات برطرف نمی‌سازد. ج) به نظر «نیلور»، افلاطون ابداع کنندهٔ خداشناسی فلسفی است. د) به عقیدهٔ فیلسوفان مسلمان، اثبات وجود خدا از طریق استدلالِ عقلی امکان پذیر است. هـ) وجود علت بر وجود معلول مقدم است و وجود علّت مشروط به وجود معلول می‌باشد.	۱/۲۵
۲	**جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید:** الف) حالت یک معلول را که ذاتاً ..... است، می‌توان به دو کفهٔ ترازو تشبیه کرد که در حالت تساوی هستند. ب) به هر یک از عواملی که در پدید آمدن یک معلول دخالت دارند، علتِ ..... می‌گویند. ج) از نظر فارابی، در ابتدای سلسلهٔ علت‌ها و معلول‌ها، علتی وجود دارد که وابسته به دیگری نیست، یعنی خودش ..... و .....ِ موجودات دیگر است. د) فیلسوفان الهی معتقدند که عقول(یا فرشتگان) حقایق اشیاء را از طریقِ ..... درک می‌کنند.	۱/۲۵
۳	**گزینهٔ درست را انتخاب نمایید:** الف) کدام اصل، پایهٔ برهان وجوب و امکانِ ابن سینا قرار گرفته است؟ ۱) مغایرت وجود و ماهیت ۲) تقدم علت بر معلول ب) اگر کسی بگوید در برخی موارد، در عین وجودِ علت تامه، معلول بوجود نمی‌آید، این فرد، « اتّفاق » به کدام معنا را پذیرفته است؟ ۱) نفی علیت ۲) نفی ضرورت ج) استدلال دکارت برای اثبات وجود خدا، مبتنی بر کدام مورد است؟ ۱) داشتن تصور از خالقی نامتناهی ۲) داشتن وجدان اخلاقی د) اولین فیلسوفی که عقل را به « نظری و عملی » تقسیم کرد که بود؟ ۱) ارسطو ۲) افلاطون	۱
۴	**هر یک از عبارات زیر عقیدهٔ کدام فیلسوف است؟** الف) «در سوی دیگر نوعی از هستی است که نه می زاید و نه از میان می رود.» ب) «ایمان هدیه ای الهی است که خداوند به انسان عطا می کند.» ۱) کرکگور ۲) کانت ۳) افلاطون	۰/۵
	ادامهٔ سؤالات در صفحهٔ دوم	

مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی www.karnoon.ir

باسمه تعالی

رشته: **ادبیات و علوم انسانی** **علوم و معارف اسلامی**	سؤالات امتحان نهایی درس : **فلسفه ۲**	ساعت شروع: **۸ صبح**	نام و نام خانوادگی :
پایه **دوازدهم** دورهٔ دوم متوسطه	مدت امتحان: **۹۰ دقیقه**	تاریخ امتحان: **۱۳۹۹ / ۳ /۲۴**	تعداد صفحه: **۳**
دانش آموزان **روزانه** سراسرکشور در **نوبت خرداد** ماه سال **۱۳۹۹**		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی **http://aee.medu.ir**	

ردیف	سؤالات	نمره
	به سؤال‌های زیر، پاسخ کوتاه بدهید:	
۵	دو فیلسوف تجربه‌گرای اروپائی نام ببرید که می‌گفتند: «با خدایی نیست و یا ما نمی‌توانیم وجود او را ثابت کنیم».	۰/۵
۶	دو مورد از معیارهای یک زندگی معنادار از نظر فلاسفهٔ مسلمان را بنویسید.	۰/۵
۷	افلاطون عقلی را که عقل انسان برای فهم اُمور باید به آن متصل شود، با دو نام معرفی نموده، آنها را بنویسید.	۰/۵
	به سؤال‌های زیر، پاسخ کامل بدهید:	
۸	تفاوت حملِ «حیوان ناطق» بر انسان با حملِ «موجود» بر انسان چیست؟ توضیح دهید.	۱
۹	نظریه فقر وجودی یا امکان فقری را کدام فیلسوف مسلمان مطرح نموده است؟آن را شرح دهید.	۱/۲۵
۱۰	به نظر فیلسوفان مسلمان چرا یک پدیده نمی‌تواند خود به خود و بدون علت بوجود آید؟	۰/۷۵
۱۱	نظر دیوید هیوم را دربارهٔ «علیت» با ذکر مثال شرح دهید.	۱/۵
۱۲	کدام دسته از فیلسوفان، «اتفاق» را به معنای «نفی غایتمندی» قبول ندارند؟ نظر آنها را شرح دهید.	۱
۱۳	از نظر هیوم مهم‌ترین برهان فیلسوفان الهی کدام است و دلیل ناتوانی آن برهان، برای اثبات یک وجود ازلی و ابدی و نامتناهی چیست؟	۱
۱۴	کدام فیلسوف یونانِ باستان از حقیقتی به نام «لوگوس» سخن گفته ؟ معنای آن را در نزد وی شرح دهید.	۱/۵
۱۵	به چه دلیل در دورهٔ دومِ حاکمیتِ کلیسا در اروپا، حکمای مسیحی به تبیین عقلانیِ مسائلِ دینی روی آوردند و نتیجهٔ آن چه بود؟	۱
۱۶	کدام عقیدهٔ کانت، تحولی عظیم در کارکردِ عقل به وجود آورد و او وظیفهٔ عقل را چه چیزی می‌دانست؟	۱/۵
	ادامهٔ سؤالات در صفحهٔ سوم	

مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی
www.iran-archive.com

باسمه تعالی

رشته: **ادبیات و علوم انسانی** **علوم و معارف اسلامی**	سؤالات امتحان نهایی درس : **فلسفه ۲**	ساعت شروع: **۸ صبح**	نام و نام خانوادگی :
پایه **دوازدهم** دورهٔ دوم متوسطه	مدت امتحان: **۹۰ دقیقه**	تاریخ امتحان: **۱۳۹۹ / ۳ /۲۴**	تعداد صفحه: **۳**
دانش آموزان **روزانه** سراسرکشور در **نوبت خرداد** ماه سال **۱۳۹۹**		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ب) بخش انتخابی

☑دانش آموز عزیز جهت کسب ٤ نمره از سؤالات۱۷ تا ۲٤ ، **فقط** ٤ سؤال را به دلخواه انتخاب کرده و پاسخ دهید.

ردیف	سؤالات	نمره
۱۷	رابطهٔ امتناعی را با ذکر مثال تعریف کنید.	۱
۱۸	سنخیّت علت و معلول را با ذکر مثال تعریف کنید.	۱
۱۹	نظر دموکریتوس دربارهٔ مادهٔ اولیهٔ تشکیل دهندهٔ جهان و نحوهٔ پیدایش عناصر و اشیاء فعلی در جهان را بنویسید.	۱
۲۰	تعریف عشق را از نظر ابن سینا بنویسید.	۱
۲۱	فیلسوفان مسلمان به کسانی که با فلسفه به دلیل یونانی بودن و عدم سازگاری آن با عقاید اسلامی مخالفت می کنند، چه پاسخی می‌دهند؟ توضیح دهید.	۱
۲۲	مدینهٔ فاضله را از نظر فارابی تعریف کرده و تفاوت آن را با مدینهٔ جاهله بنویسید.	۱
۲۳	با توجه به جغرافیای عرفانیِ سهروردی، مفاهیم مقابل را تعریف کنید : الف) مشرق جهان ب) مغرب وُسطی	۱
۲۴	معنای این نظر که « وجود حقیقتی مشکّک است» را توضیح دهید.	۱
	جمع نمره	۲۴

سربلندی شما دردنیا و آخرت آرزوی ماست.

مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی
www.k-anoon.ir

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: **فلسفه ۲**	رشته: **ادبیات و علوم انسانی** **علوم و معارف اسلامی**	ساعت شروع: **۸ صبح**	مدّت امتحان: **۹۰ دقیقه**
پایه **دوازدهم** دورهٔ دوم متوسطه	تعداد صفحه : **۲**	تاریخ امتحان : **۱۳۹۹ / ۳ / ۲۴**	
دانش آموزان **روزانه** سراسرکشوردر **خرداد ماه** سال **۱۳۹۹**		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
	الف) بخش الزامی	
۱	الف) غلط ص ۳ ب) درست ص ۱۲ ج) درست ص۳۳ د) درست ص۴۰ هـ) غلط ص ۴۱ هر مورد ۰/۲۵	۱/۲۵
۲	الف) ممکن الوجود ص ۲۱ ب) ناقصه ص ۲۶ ج) واجب الوجود-علة العلل ص ۴۲ د) شهود ص ۵۰ هرمورد ۰/۲۵	۱/۲۵
۳	الف) ۱) مغایرت وجود و ماهیت ص ۶ ب) ۲) نفی ضرورت ص ۲۶ ج) ۱) داشتن تصور از خالقی نامتناهی ص ۳۵ د) ۱) ارسطو ص ۵۳ هرمورد ۰/۲۵	۱
۴	الف) ۳) افلاطون ص ۳۴ ب) ۱) کرکگور ص ۳۸ هر مورد ۰/۲۵	۰/۵
۵	هیوم-اوگوست کنت ص ۳۷ هرمورد ۰/۲۵	۰/۵
۶	۱-جهان را غایتمند بیابد و آن را توضیح دهد. ۲-انسان را موجودی هدفمند بشناسد و این هدف را مشخص کند. ص ۴۴ (دو مورد از ۵ موردی را که در صفحه ۴۴ ذکر شده است) هرمورد ۰/۲۵	۰/۵
۷	عقل کلی – عقل جهانی ص ۵۲ هرمورد ۰/۲۵	۰/۵
۸	در عبارت" انسان حیوان ناطق است"، حمل حیوان ناطق بر انسان یک حمل ضروری است و به دلیل نیاز ندارد. ۰/۵ اما حمل وجود بر انسان در عبارت "انسان موجود است" رابطهٔ ضروری نیست و به دلیل نیاز دارد. ۰/۵ ص۵	۱
۹	ملاصدرا ۰/۲۵ اگر به واقعیات نگاه کنیم، می بینیم که این واقعیات عین وابستگی و نیازند، وی این وابستگی را امکان فقری یا فقروجودی نامید. ۰/۵ این فقر و نیاز باید به منبعی متصل باشد که از غنای ذاتی برخوردار است و آن غنی بالذات همان خداوند است. ۰/۵ ص ۱۳	۱/۲۵
۱۰	زیرا اینکه چیزی خودش به خودش وجود بدهد، به معنای آن است که چیزی که نیست، باشد. ۰/۲۵ و این همان اجتماع نقیضین است ۰/۲۵ که محال است. ۰/۲۵ ص ۱۹	۰/۷۵
۱۱	دیوید هیوم می‌گوید مثلاً بر اثر تکرار مشاهدهٔ خورشید و روشن شدن زمین، ۰/۵ در ذهن ما چنین تداعی می شود که خورشید علت روشن شدن زمین است ۰/۵ و این تداعی چیزی جز یک امر روانی ناشی از توالی پدیده ها نیست. ۰/۵ ص ۱۸	۱/۵
۱۲	آن دسته از فلاسفه که علاوه بر لوازم اصل علیت به علة العلل معتقدند ۰/۲۵ می گویند هر فرایندِ طبیعی هدف خاصی را تعقیب می کند و سرمنزلی تعیین شده دارد ۰/۵ اگر چه انسان ها به دلیل محدودیت های علمی نتوانند این اهداف را کشف کنند. ۰/۲۵ ص ۲۷	۱
۱۳	زیرا براساس نظم موجود جهان، حداکثر می توان یک ناظم و مدبر را اثبات کرد ۰/۵ اما نمی توان به یک خالق نامتناهی واجب‌الوجود رسید. ۰/۵ ص ۳۶	۱
۱۴	هراکلیتوس ۰/۲۵ لوگوس در نزد او هم به معنای عقل است ۰/۲۵ و هم نُطق. ۰/۲۵ کلمه و سخن در نزد او ظهور و پرتو عقل است. ۰/۲۵ عقل همان حقیقتی است که هم جهان و اشیاء ظهور او هستند و هم کلمات و سخن ۰/۲۵ و به نظر او اشیاء عالم همان کلمات عقل و بیان علم و حکمت او هستند.۰/۲۵ ص ۵۱	۱/۵

www.kanoon.ir

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: **فلسفه ۲**	رشته: **ادبیات و علوم انسانی** **علوم و معارف اسلامی**	ساعت شروع: **۸ صبح**	مدّت امتحان: **۹۰ دقیقه**
پایه **دوازدهم** دورهٔ دوم متوسطه	تعداد صفحه : **۲**	تاریخ امتحان : **۲۴ / ۳ / ۱۳۹۹**	
دانش آموزان **روزانه** سراسرکشوردر **خرداد ماه** سال **۱۳۹۹**		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۱۵	در این دوره، حکمای مسیحی تحت تاثیر مطالعهٔ کتاب های ابن سینا و ابن رشد و سایر فیلسوفان مسلمان، به عقل و تبیین عقلانی مسائل دینی روی آوردند. ۰/۵ اما از آنجا که این توجه با مبانی اولیهٔ کلیسای کاتولیک سازگاری نداشت، منجر به حاکمیت عقل در مقابل دین شد. ۰/۵ ص ۵۴	۱
۱۶	به نظر کانت مفاهیمی مانند وجود، ضرورت، امکان و علیت، ساختار ذهن انسان اند ۰/۵ و عقل و ذهن، اشیاء خارجی را در این ساختار درک می کند. ۰/۵ او عقل را به امری بدل کرد که مفاهیم ذهنی را شناسائی می کند. ۰/۵ ص ۵۴	۱/۵
	ب) بخش انتخابی	
۱۷	اگر در قضیه ای برقراری ارتباط میان موضوع و محمول غیرممکن باشد، رابطه آنها امتناعی است ۰/۵ مثلا « عدد هشت فرد است» ۰/۵ (یا هر مثال درست دیگر) ص۱۰	۱
۱۸	انسان علاوه بر این که درک می‌کند که هر حادثه علتی دارد، درک می کند که هر معلولی از هر علتی پدید نمی آید، بلکه هر معلولی از علت خاصی صادر می شود. ۰/۷۵ مثلا برای باسواد شدن باید درس خواند. ۰/۲۵ (یا هر مثال درست دیگر) ص ۲۰	۱
۱۹	او معتقد بود که مادهٔ اولیهٔ تشکیل دهندهٔ جهان، اتم ها و ذرات ریز تجزیه ناپذیر و غیر قابل تقسیمی هستند که در فضای غیر متناهی پراکنده بودند ۰/۵ و برخورد اتفاقی این ذرات سرگردان سبب پیدایش عناصر و اشیاء فعلی در جهان شده است. ۰/۵ ص ۲۳	۱
۲۰	هر یک از ممکنات به واسطهٔ حقیقت وجودش، همیشه مشتاق کمالات و خیرات است و بر حسب فطرت خود از بدی‌ها گریزان است.۰/۵ همین اشتیاق ذاتی و ذوق فطری را که سبب بقای ممکنات و مخلوقات است، عشق می نامیم. ۰/۵ ص۴۵	۱
۲۱	در پاسخ به این ایراد، فلاسفه می‌گویند جدا از اینکه بسیاری از آراء فیلسوفان یونان با آموزه های اسلامی سازگاری دارد، ۰/۵ باید توجه کنیم که فلسفه شاخه‌ای از معرفت است که هر فردی از هر ملت و نژاد می‌تواند وارد این شاخه از دانش بشود. ۰/۵ ص۵۸	۱
۲۲	مدینه‌ای که مردم آن به اموری مشغول و به فضایلی آراسته‌اند که مدینه را به سوی سعادت می برد. ۰/۷۵ تفاوت آن با مدینهٔ جاهله در هدف آن است. ۰/۲۵ ص۷۱	۱
۲۳	الف) مشرق جهان: نور محض یا محل فرشتگان مقرب است.۰/۵ ب) مغرب وُسطی: در میان مشرق محض و مغرب کامل قرار دارد که در آن نور و ظلمت به هم آمیخته اند. ۰/۵ ص ۸۰	۱
۲۴	یعنی اینکه وجود حقیقتی واحد است، اما این حقیقت واحد، مراتب و درجاتی عالی دارد.۰/۵ شدت و ضعف وجود مانند شدت و ضعف در نور است. ۰/۵ ص۸۷	۱
	جمع نمره	۲۴

توجه :

بیان پاسخ‌های درست به زبان ساده و یا با عباراتی غیر از الفاظ کتاب درسی نیز قابل قبول می‌باشد.

با تشکر ، خدا قُوَّت